

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การออกแบบและกำหนดประเด็นข่าวสารประชาสัมพันธ์ขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้การวิจัยทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

ส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยทำการศึกษาเนื้อหาของข่าวสารประชาสัมพันธ์ขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตั้งแต่เดือนมกราคม-สิงหาคม 2549 รวมทั้งการสัมภาษณ์เจาะลึก (Indepth-Interview) ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อศึกษากลยุทธ์ที่องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ใช้ในการออกแบบและกำหนดประเด็นข่าวสารประชาสัมพันธ์ ตลอดจนผู้วิจัยยังได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกบรรณาธิการ และผู้สื่อข่าวทางด้านวิทยาศาสตร์ เพื่อศึกษาความต้องการและวิธีการนำเสนอข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้วิธีการสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เพื่อศึกษาการรับรู้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประชาชนกลุ่มอาชีพต่างๆ รวมทั้งศึกษาความต้องการข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประชาชน ตลอดจนศึกษาความแตกต่างระหว่างการเปิดรับข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์ที่มีต่อการรับรู้ข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และการรับรู้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ของประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน

สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1. ผลการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวสารประชาสัมพันธ์

การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวสารประชาสัมพันธ์ ประเภทข่าวแจก (Press Release) และภาพข่าวประชาสัมพันธ์ (Photo Release) ที่องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้ทำการผลิตและเผยแพร่ในช่วงเดือนมกราคม – สิงหาคม รวมทั้งสิ้น 8 เดือน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประเภทข่าวประชาสัมพันธ์

องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ประเภทกิจกรรมของหน่วยงานหรือองค์กรมากที่สุด รองลงมาเป็นข่าวผลงานวิจัยด้านต่างๆ ส่วนข่าวสารประชาสัมพันธ์ที่เผยแพร่ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ให้ความสำคัญน้อยที่สุด แต่เนื้อหาข่าวสารที่ได้รับการเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์มากที่สุด คือ ข่าวผลงานวิจัยวิจัยด้านต่างๆ

สำหรับข่าวสารประชาสัมพันธ์ที่เผยแพร่ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนใหญ่จัดทำในรูปแบบของ Fact Sheet ที่มีเนื้อหาและรายละเอียดเจาะลึก อธิบายข้อมูลต่างๆ สำหรับใช้เป็นข้อมูลประกอบการแถลงข่าวผลงานวิจัยนวัตกรรม หรือโครงการ ให้เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น

ส่วนของภาพข่าวประชาสัมพันธ์องค์กรทางวิทยาศาสตร์ฯ จัดทำและเผยแพร่ภาพข่าวประเภทบุคคลหรือผู้บริหารมากที่สุด รองลงมาเป็นภาพข่าวกิจกรรมหรือผลงานวิจัย ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบภาพข่าวที่ได้รับการเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์ พบว่า ภาพข่าวบุคคลหรือผู้บริหารได้รับการเผยแพร่มากกว่าภาพข่าวกิจกรรมหรือผลงานวิจัย ส่วนภาพข่าวสถานที่องค์กรทางวิทยาศาสตร์ฯ ไม่ได้จัดทำ

ประเภทหนังสือพิมพ์ที่เผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีทั้งหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณและหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ ส่วนใหญ่เนื้อหาข่าวสารประชาสัมพันธ์ มักปรากฏอยู่บนหน้าวิทยาศาสตร์และหน้าธุรกิจของหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นหน้าในของหนังสือพิมพ์ฉบับต่างๆ แต่อย่างไรก็ตามยังพบว่า มีข่าวสารประชาสัมพันธ์ที่ได้รับการตีพิมพ์บนหน้า 1 ยังได้รับการตีพิมพ์บนหน้า 1 และจัดทำเป็นรายงานข่าวพิเศษในหน้า 1 เช่นกัน นั่นคือ ข่าวสารประชาสัมพันธ์ผลงานวิจัย ทั้งนี้ในช่วงที่ทำการศึกษา พบเพียง 2 ข่าวเท่านั้น

2. วัตถุประสงค์ของข่าวประชาสัมพันธ์

วัตถุประสงค์หลักของข่าวสารประชาสัมพันธ์ขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มี 2 ประการคือ เพื่อแจ้งให้ทราบรายละเอียดของนโยบาย ผลงาน และกิจกรรมขององค์กร และเพื่อเชิญชวนให้กลุ่มเป้าหมายมาร่วมทำกิจกรรม

3. เนื้อหาข่าวประชาสัมพันธ์

ส่วนเนื้อหาข่าวสารประชาสัมพันธ์ขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มุ่งเน้นการนำเสนอข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของหน่วยงานและผู้บริหารในองค์กร แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ยังไม่ให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ผลงานวิจัยด้านต่างๆ ด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตามองค์กรฯ ไม่ได้มุ่งให้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแก่ผู้รับสารผ่านข่าวสารประชาสัมพันธ์โดยตรง

4. การใช้ภาษา

ส่วนภาษาที่ใช้ในข่าวสารประชาสัมพันธ์ขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนใหญ่เป็นการใช้ภาษาที่สื่อความหมายตรงจุด แต่ทั้งนี้ยังพบการใช้ภาษาในรูปแบบอื่นๆ ได้แก่ ภาษาที่ห้วนหยา ไร้ใจ ภาษาพูดที่ทำให้เข้าใจง่าย ภาษาวิชาการ การใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายเฉพาะทาง และเน้นการให้ข้อมูลอ้างอิงสนับสนุน

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษากลยุทธ์การออกแบบและกำหนดประเด็นข่าวสารประชาสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ในการออกแบบข่าวสารประชาสัมพันธ์ มีดังนี้

1. กลยุทธ์การชี้/แสดงให้เห็นผลกระทบที่มีต่อสังคม

องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ใช้วิธีการเชื่อมโยงข่าวสารประชาสัมพันธ์กับผลกระทบที่เกิดขึ้นในสังคม โดยเน้นเนื้อหาและข้อมูลที่น่าเชื่อถือ รวมทั้งมีการเสนอข้อคิดเห็นจากแหล่งข่าวขององค์กรที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

2. กลยุทธ์การใช้ภาษาดึงดูดความสนใจในการตั้งชื่อหัวข้อแถลงข่าว

องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ใช้การตั้งชื่อหัวข้อแถลงข่าวหรือการพาดหัวข่าว ที่มีประเด็นน่าสนใจและใช้ภาษาที่ดึงดูดความสนใจของผู้สื่อข่าว

3. กลยุทธ์การเขียนข่าวให้กระชับ ตรงประเด็น

องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ใช้วิธีการเขียนข่าวสารประชาสัมพันธ์ โดยเน้นการใช้คำ ที่สามารถสื่อความหมาย ตรงประเด็น ช่วยทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย

4. กลยุทธ์การใช้ข้อมูลอ้างอิงสนับสนุนเพื่อเพิ่มน้ำหนักข่าว

องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีการนำเสนอข้อมูลอ้างอิง ในเนื้อหาข่าวประชาสัมพันธ์ เช่น ตัวเลขสถิติ เพื่อช่วยเพิ่มน้ำหนักและความน่าสนใจของข่าวสารประชาสัมพันธ์

นอกจากนี้ ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ ในการกำหนดประเด็นข่าวสาร มีดังนี้

1. กลยุทธ์การเลือกข่าวสารที่มีข้อมูลอ้างอิงสนับสนุน

องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จะใช้วิธีการคัดเลือกผลงานวิจัยหรือโครงการที่ประสบความสำเร็จแล้ว มีความคืบหน้าในระดับหนึ่ง หรือเป็นการต่อยอดความสำเร็จ ทั้งนี้ผลงานดังกล่าวจำเป็นต้องมีข้อมูลที่สามารถใช้สนับสนุนมากพอ

2. กลยุทธ์การเลือกข่าวสารที่ตรงกับกระแสความสนใจของสังคม

องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จะเลือกผลงานวิจัยหรือโครงการที่ใกล้ตัว ตรงกับกระแสความสนใจของสังคม มีผลกระทบต่อสังคมโดยรวม เป็นข่าวสารที่จะเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สังคมได้รับความเคลื่อนไหวขององค์กรฯ

3. กลยุทธ์การใช้ความร่วมมือจากองค์กรพันธมิตร เป็นประเด็นในการเผยแพร่ข่าวสาร

องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้ความสำคัญกับการข่าวที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือขององค์กรพันธมิตร ทั้งภาครัฐหรือเอกชน ที่ร่วมกันคิดค้นหรือเป็นผู้ให้การสนับสนุนโครงการฯ เผยแพร่ให้แก่สังคมได้รับทราบ ช่วยเสริมสร้างความน่าเชื่อถือและเป็นช่องทางในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร

นอกจากนี้ผลจากการศึกษา ยังพบข้อมูลในด้านแนวทางการประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์ขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งสามารถใช้ประกอบการศึกษากลยุทธ์การออกแบบและกำหนดข่าวสารประชาสัมพันธ์ ดังนี้

- รูปแบบการเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์

รูปแบบการเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์แก่สื่อมวลชน ขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีวิธีการต่างๆ ดังนี้

1. เปิดแถลงข่าวประชาสัมพันธ์ผลงานที่ประสบความสำเร็จ
2. จัดทำเป็นเอกสารข่าว (Press Release) เผยแพร่ข่าวสารต่างๆ ขององค์กร
3. เชิญสื่อมวลชนให้สัมภาษณ์ในประเด็นต่างๆ
4. เชิญสื่อมวลชนร่วมทำกิจกรรมในภาคสนาม เช่น สื่อมวลชนสัญจร
5. เผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ขององค์กร เช่น จดหมายข่าว website เป็นต้น หรือผ่านช่องทางประชาสัมพันธ์ของเครือข่ายพันธมิตรทั้งภาครัฐและเอกชน

ข่าวสารประชาสัมพันธ์ขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้จัดทำขึ้น ส่วนใหญ่จะอยู่ใน 2 รูปแบบ ดังนี้

1. จัดทำเป็นเอกสารข่าว (Press Release) ที่มีความยาวประมาณ 1-2 หน้า A4 พร้อมกับแนบข้อมูลประกอบ (Fact Sheet) ที่มีรายละเอียดอย่างครบถ้วน ในกรณีที่สื่อมวลชนต้องการใช้ประกอบการจัดทำรายงานพิเศษ หรือ สกู๊ป
2. จัดทำเป็นภาพข่าวประชาสัมพันธ์ ที่มีคำบรรยายภาพอธิบายประกอบเพื่อเผยแพร่ไปยังสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร

นอกจากนี้ ยังมีการจัดทำข่าวสารประชาสัมพันธ์ในรูปแบบอื่นๆ ได้แก่ บทความประชาสัมพันธ์ทางสื่อสิ่งพิมพ์ การให้สัมภาษณ์ทางรายการวิทยุ การจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ในนามของหน่วยงาน รวมทั้งข่าวสารในเว็บไซต์ของหน่วยงาน

- ปริมาณการจัดทำข่าวสารประชาสัมพันธ์

ปริมาณในการจัดทำข่าวสารประชาสัมพันธ์ขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ไม่ได้กำหนดจำนวนข่าวที่ต้องเผยแพร่ในแต่ละสัปดาห์หรือในแต่ละเดือนอย่างเป็นทางการ แต่ได้นำกรอบของ KPI (Key Performance Indicators) ของหน่วยงานเป็นตัวกำหนดปริมาณข่าวสารที่จะต้องเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ในรอบปี

- สื่อมวลชนสัมพันธ์ กับการเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์

นอกจากนี้องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ยังให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้สื่อข่าว เนื่องจากในการเผยแพร่ข่าวสารส่วนใหญ่อาศัยความร่วมมือจากสื่อมวลชน มากกว่าการซื้อเนื้อที่โฆษณาทางสื่อต่างๆ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์จึงสร้างความสัมพันธ์อันดีกับสื่อมวลชนในทุกแขนง ทั้งนี้วิธีการที่ใช้จะอาศัย "ความจริงใจ" กับผู้สื่อข่าว รวมทั้งการแสดงความขอบคุณต่อสื่อมวลชนในวาระและโอกาสสำคัญต่างๆ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่-รุ่นน้องที่จบจากสถาบันการศึกษาเดียวกัน ยังมีส่วนสนับสนุนช่วยให้การเผยแพร่ข่าวสารเป็นไปด้วยดีอีกด้วย

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาความต้องการ วิธีการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชน

3.1 ความต้องการข่าวสารของสื่อมวลชน

3.1.1 ความต้องการด้านประเด็น/เนื้อหาข่าวสาร

ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นเนื้อหาข่าวสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สื่อมวลชนต้องการ มีดังนี้

3.1.1.1 ข่าววิทยาศาสตร์เป็นเรื่องที่ใหม่และมีประเด็นน่าสนใจ เช่น ข่าวการค้นพบหรือค้นคว้าใหม่ เป็นครั้งแรกของโลก หรือการต่อยอดผลงานวิจัย มีประเด็นใหม่ๆ ที่น่าสนใจ

3.1.1.2 เนื้อหาเป็นเรื่องใกล้ตัวผู้รับสาร เข้าใจง่าย เช่น เรื่องสุขภาพหรือการแพทย์

3.1.1.3 เนื้อหาข่าวมีผลกระทบในวงกว้าง และเป็นเรื่องที่ทันสมัยกับความสนใจ

3.1.1.4 เป็นงานวิจัยที่ไม่ใช่ความรู้พื้นฐาน แต่เป็นงานที่สามารถนำไป

ประยุกต์ใช้กับภาคอุตสาหกรรม และภาคเกษตรกรรม เช่น เทคโนโลยีทางวิศวกรรม เครื่องจักร สิ่งประดิษฐ์

3.1.2 ความต้องการในการนำเสนอข่าวสาร

ผลการวิจัยพบว่า การนำเสนอข่าวสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สื่อมวลชนต้องการ มีดังนี้

3.1.2.1 ชาวโทรทัศน์ควรมีภาพประกอบ ที่แสดงให้เห็นขั้นตอนการวิจัย เนื่องจากภาพเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดช่วยให้การสื่อสารกับคนดู สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น

3.1.2.2 ชาววิทยุ ควรสั้นกะทัดรัด ได้ใจความ

3.1.2.3 ภาพข่าวที่นำเสนอทางหน้าหนังสือพิมพ์ ควรเป็นภาพที่มีชีวิตชีวน่าสนใจ และจะเป็นการดีหากเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

3.1.2.4. นิตยสารให้ความสำคัญการนำเสนอเนื้อหาที่มีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์ โดยใช้วิธีการสื่อความหมายแบบง่ายๆ ไปยังกลุ่มผู้อ่าน เช่น การใช้ภาษาพูด การพาดหัวข่าวที่ดึงดูดใจ

3.2 เกณฑ์การคัดเลือกข่าวสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ผลจากการศึกษา พบว่า สื่อมวลชนมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกข่าวสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดังนี้

3.2.1 สื่อมวลชนจะใช้เนื้อหาของข่าว เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา โดยให้ความสำคัญกับข่าววิทยาศาสตร์ ที่มีผลกระทบต่อคนในวงกว้าง มีเนื้อหาข่าวที่น่าสนใจ และมีความหนักแน่นเพียงพอ

3.2.2 สื่อมวลชนพิจารณาถึงความเหมาะสมของเนื้อหาข่าว ที่สอดคล้องหรือตรงกับแก่นของหน้าหนังสือพิมพ์ที่รับผิดชอบ หรือ สามารถเผยแพร่ในรายการ รวมถึงวารสารข่าวอื่นๆ และจำนวนบุคลากรที่มีอยู่

3.2.3 นโยบายของหน่วยงานที่สื่อมวลชนสังกัดไม่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าวสาร และนำเสนอข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนใหญ่หน่วยงานที่สังกัดจะวางกรอบนโยบายกว้าง ๆ คือ ให้สื่อมวลชน คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนและประเทศเป็นใหญ่ ส่วนการเสนอข่าวสารใดๆ จะให้อิสระแก่บรรณาธิการข่าวเป็นผู้พิจารณา

3.2.4 ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสื่อมวลชนและนักประชาสัมพันธ์ มีส่วนช่วยในการพิจารณาคัดเลือกข่าวสารเช่นกัน แต่ไม่ใช่ประเด็นหลักที่สื่อมวลชนจะนำไปใช้พิจารณาคัดเลือกข่าวสารเพื่อนำมาเผยแพร่สู่สาธารณชน เนื่องจากสื่อมวลชนนั้นจะยึดหลักของเนื้อหาข่าวและความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นประเด็นสำคัญ

ส่วนที่ 4 สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยในเชิงสำรวจ โดยมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือ เพื่อศึกษาการรับรู้ข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์ และข่าวสารประชาสัมพันธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร รวมทั้งศึกษาความต้องการข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประชาชน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะอาชีพ 5 อาชีพ ได้แก่ 1.ข้าราชการ 2.พนักงานรัฐวิสาหกิจ 3.พนักงานบริษัท 4.นักเรียนนักศึกษา และ 5.สื่อมวลชน กำหนดจำนวนที่อาชีพละ 80 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาวิจัยรวมทั้งสิ้น 400 คน ทั้งนี้ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

สำหรับการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป คือ เซึ่งพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment) ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance หรือ One-Way ANOVA Analysis) แล้วทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของ Scheffe

โดยผลการวิจัยมีดังนี้

1. ข้อมูลด้านคุณลักษณะประชากร

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 21-30 ปี และกลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่ง มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-15,000 บาท

2. ข้อมูลด้านการเปิดรับข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในระดับปานกลาง โดยส่วนสื่อที่มีการเปิดรับข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากที่สุด คือ โทรทัศน์ รองลงมา คือการเปิดรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ และนิตยสาร ส่วนสื่อที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีน้อยที่สุด คือ กิจกรรมสัมมนา

3. ข้อมูลด้านการรับรู้ข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากสื่อมวลชนของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากสื่อมวลชนในระดับปานกลาง ส่วนประเด็นข่าวสารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากที่สุด คือ ด้านโภชนาการและสาธารณสุข รองลงมา คือ การรับรู้ข่าวสารในประเด็น การพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารต่างๆ และการค้นพบเทคโนโลยีและวิทยาการทางการแพทย์ สำหรับข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีการรับรู้ที่น้อยที่สุด คือ สัมมนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

4. ข้อมูลด้านการรับรู้ข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากสื่อ/ช่องทางขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากองค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในระดับน้อย

ส่วนประเด็นข่าวสารประชาสัมพันธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากที่สุด คือ สื่อกีฬา นาโน นวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอเคลือบสารนาโนซิลเวอร์ฯ รองลงมา คือ การรับรู้ข่าวสารในประเด็นเครื่องผลิตไบโอดีเซล มีประสิทธิภาพในผลิตไบโอดีเซลจากวัตถุดิบต่างๆ และข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีการรับรู้ที่น้อยที่สุด คือ ข่าว "อีรา-แท็บ" เป็นนวัตกรรมของคนไทยระดับโลกในด้านการผลิตแป้งข้าวเจ้าตัดแปร เพื่อใช้เป็นสารเพิ่มปริมาณยาเม็ด

5. ข้อมูลด้านความต้องการข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมด ต้องการข่าวสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น

5.1 เนื้อหาข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของกลุ่มตัวอย่างต้องการจากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่ง ต้องการเนื้อหาข่าวสารด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข รองลงมา ต้องการเนื้อหาข่าวเทคโนโลยีด้านพลังงาน และเนื้อหาข่าวที่ความต้องการน้อยที่สุดคือ ข่าว กิจกรรม สัมมนา วิชาการทางวิทยาศาสตร์

5.2 วิธีการเผยแพร่ข่าวสารวิทยาศาสตร์ผ่านสื่อต่างๆ ที่กลุ่มตัวอย่างต้องการจากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมด ต้องการให้ข่าวสารทางวิทยาศาสตร์เผยแพร่ผ่านสื่อโทรทัศน์ รองลงมา คือ มากกว่าครึ่งหนึ่งต้องการให้ข่าวสารทางวิทยาศาสตร์เผยแพร่ผ่านหนังสือพิมพ์ และประเภทของสื่อที่กลุ่มตัวอย่างต้องการให้ข่าวสารวิทยาศาสตร์เผยแพร่ผ่านน้อยที่สุดคือ สื่อบุคคล

5.3 รูปแบบการนำเสนอข่าววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่กลุ่มตัวอย่างต้องการ จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่ง ต้องการให้ข่าวสารทาง วิทยาศาสตร์ จัดทำเป็นรูปแบบรายงานข่าวพิเศษ หรือ สกู๊ปเจาะลึก ประเด็นรองลงมา คือเกือบ ครึ่งหนึ่ง ต้องการให้มีการจัดทำเป็นฐานข้อมูลข่าวสารที่สามารถสืบค้นผ่านอินเทอร์เน็ต - นอก จากนั้นยังต้องการให้มีการจัดทำเป็นรายงานข่าวหรือบทสัมภาษณ์ และจัดทำเป็นหนังสือคู่มือ เฉพาะเรื่อง ส่วนรูปแบบที่กลุ่มตัวอย่างต้องการให้มีการเผยแพร่ที่น้อยที่สุด คือบทความทาง วิชาการที่จัดทำในนามของหน่วยงาน

6. การทดสอบสมมติฐาน

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ผลการพิสูจน์สมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1. ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสาร ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้อง กับสมมติฐานที่กำหนดไว้

สมมติฐานที่ 2. ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการรับรู้ข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการรับรู้ข่าวสารด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากสื่อมวลชนทั่วไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้

สมมติฐานที่ 3. ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการรับรู้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการรับรู้ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากสื่อ/ช่องทางประชาสัมพันธ์ ขององค์กรทาง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานที่กำหนดไว้

สรุปภาพรวมผลการวิจัยทั้งหมด

ผลการวิจัยทั้ง 4 ส่วนข้างต้น สามารถสรุปผลการวิจัยของในด้านการจัดทำประเด็นข่าวสารประชาสัมพันธ์จากองค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความต้องการของสื่อมวลชน และความต้องการข่าวสารทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประชาชน ดังแสดงในตารางที่ 33

ตารางที่ 33 สรุปภาพรวมของผลการวิจัยทั้งหมด

ประเด็นข่าวสาร**	การนำเสนอขององค์กรทางวิทยาศาสตร์ฯ	ความต้องการของสื่อมวลชน	ความต้องการของผู้รับสาร
ข่าวสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมองค์กร	มาก	ปานกลาง	น้อย
ข่าวสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมผู้บริหาร	มาก	ปานกลาง	น้อย
ข่าวสารประชาสัมพันธ์ผลงานวิจัยด้านต่างๆ	น้อยที่สุด	มาก	มาก
ข่าวสารที่ให้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์	น้อยที่สุด	มาก	มาก

** เรียงตามลำดับปริมาณการจัดทำข่าวสาร

จากตารางข้างต้น สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีการนำเสนอข่าวสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมขององค์กร และเป็นข่าวสารประชาสัมพันธ์ประเภทที่มีจัดทำมากที่สุด ซึ่งสื่อมวลชนมีต้องการที่จะลงข่าวเผยแพร่กิจกรรมดังกล่าวให้แก่องค์กรพอสมควร แต่ไม่มากเท่าที่องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้มีการนำเสนอ ในขณะที่ประชาชนผู้รับสารก็ต้องการข่าวสารประชาสัมพันธ์ดังกล่าว แต่เป็นเนื้อหาข่าวประเภทที่ประชาชนต้องการน้อยที่สุด

2. ข่าวสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมผู้บริหาร เป็นข่าวสารที่องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีการนำเสนอและจัดทำในปริมาณใกล้เคียงกับข่าวสารประชาสัมพันธ์กิจกรรม ทั้งนี้สื่อมวลชนมีต้องการที่จะลงข่าวสารดังกล่าว แต่ไม่มากเท่าที่องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้มีการนำเสนอ รวมทั้งประชาชนผู้รับสารก็มีความต้องการข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมผู้บริหารน้อยที่สุด เช่นเดียวกับข่าวสารประชาสัมพันธ์

3. องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีการนำเสนอข่าวสารประชาสัมพันธ์ผลงานวิจัยด้านต่างๆ พบว่า มีปริมาณการจัดทำน้อย ซึ่งเมื่อเทียบกับปริมาณข่าวสารประชาสัมพันธ์องค์กรแล้ว ถือได้ว่ามีปริมาณน้อยกว่ามาก ในขณะที่สื่อมวลชนมีความต้องการข่าวสารและพร้อมที่จะเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผลงานวิจัยต่างๆ ดังจะเห็นได้จากผลการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวสารประชาสัมพันธ์ พบว่า ข่าวสารประชาสัมพันธ์ด้านผลงานได้รับการตีพิมพ์ทางหนังสือพิมพ์มากกว่าข่าวสารประชาสัมพันธ์กิจกรรม รวมถึงประชาชนก็ต้องการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับผลงานวิจัยต่างๆ เช่นเดียวกับสื่อมวลชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อหาข่าวสารผลงานวิจัยด้านการแพทย์และสาธารณสุข ด้านพลังงาน ด้านเกษตร

4. องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีปริมาณการนำเสนอข่าวสารที่ให้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีน้อยที่สุด ซึ่งในช่วงที่ทำการศึกษา (มกราคม-สิงหาคม 2549) พบว่ามีการจัดทำข่าวดังกล่าว 6 ครั้งเท่านั้น ในขณะที่ผลการวิจัยพบว่า สื่อมวลชนและประชาชนนั้นต่างต้องการข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์มากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องที่มีเนื้อหาใกล้ตัว และเป็นประเด็นน่าสนใจ เช่น ด้านการแพทย์ พลังงาน เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย ทั้งในส่วนวิเคราะห์เนื้อหาข่าวสารประชาสัมพันธ์ การออกแบบและกำหนดประเด็นข่าวสารประชาสัมพันธ์ ความต้องการข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของสื่อมวลชน รวมทั้งการรับรู้ข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประชาชน ได้พบประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. เนื้อหาข่าวสารประชาสัมพันธ์

จากผลการศึกษาขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ประเภทกิจกรรมของหน่วยงานหรือองค์กรมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าองค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ข่าวสารและกิจกรรมของหน่วยงานมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำข่าวสารขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่โดยส่วนใหญ่มุ่งทำข่าวประชาสัมพันธ์เพื่อแจ้งให้ทราบรายละเอียดของนโยบาย ผลงาน และกิจกรรมขององค์กร อาจกล่าวได้ว่า องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจัดทำข่าวสารประชาสัมพันธ์ประเภทกิจกรรมขององค์กรมากที่สุด อาจเป็นผลอันเนื่องมาจากนโยบายทางด้านการประชาสัมพันธ์ขององค์กรฯ ที่มุ่งเน้นให้การเผยแพร่กิจกรรม ภารกิจ พันธกิจขององค์กรให้เป็นที่รู้จัก จึงทำให้มีข่าวสารประชาสัมพันธ์ประเภทกิจกรรมขององค์กรมากที่สุด

ส่วนข่าวเผยแพร่ผลงานวิจัยด้านต่างๆนั้น เป็นข่าวสารประชาสัมพันธ์ที่ได้รับความสำคัญในการจัดทำในลำดับรองลงมา แต่ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงประเภทข่าวสารที่ได้รับการเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์นั้น ปรากฏว่า ข่าวสารประชาสัมพันธ์ผลงานวิจัย นวัตกรรม หรือโครงการต่างๆ ได้รับการตีพิมพ์ทางหน้าหนังสือพิมพ์มากกว่าข่าวสารประชาสัมพันธ์องค์กร อาจกล่าวได้ว่า สื่อมวลชนต้องการเผยแพร่ประเด็น ที่เป็นประโยชน์ มีสาระ แก่สาธารณชน แต่เนื่องจากข่าวสารด้านผลงานวิจัย นวัตกรรม หรือโครงการต่างๆ มักมีกรอบระยะเวลาเป็นตัวกำหนด จึงทำให้การจัดทำข่าวสารประชาสัมพันธ์ประเภทผลงานวิจัยมีน้อยกว่าข่าวสารกิจกรรมทั่วไป นอกจากนี้ผลงานวิจัย นวัตกรรม หรือโครงการต่างๆ มีวาระในการนำเสนอเท่าที่มีการดำเนินการวิจัย เป็นครั้งคราวไป ไม่ใช่กิจกรรมประจำที่จะสามารถนำเสนอได้บ่อยครั้ง รวมทั้งในการเผยแพร่ผลงานวิจัย นวัตกรรม หรือโครงการต่างๆ มีการเผยแพร่ในช่องทางอื่นด้วยอยู่แล้ว เช่น วารสาร การวิจัย บทความวิชาการ และอื่นๆ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มิได้ทำศึกษา

ส่วนข่าวสารประชาสัมพันธ์ที่เผยแพร่ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มีการจัดทำน้อยที่สุด โดยส่วนใหญ่มักจัดทำในลักษณะของ Fact Sheet สำหรับใช้เป็นข้อมูลประกอบการแถลงข่าวชี้แจงรายละเอียดของผลงานวิจัย นวัตกรรม หรือโครงการต่างๆ เพื่อให้ผู้สื่อข่าวสามารถทำความเข้าใจกับเนื้อหาสาระของผลงานนั้นๆ ทั้งนี้ข้อมูลดังกล่าวอาจนำไปใช้ประกอบในการจัดทำรายงานข่าว อย่างไรก็ตามด้วยข้อจำกัดด้านเนื้อหาของหน้าหนังสือพิมพ์ จึงทำให้เนื้อหาของรายงานข่าวอาจไม่ได้ มุ่งเน้นที่จะเผยแพร่ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ให้แก่ผู้อ่านโดยตรง แต่มักเป็นการรายงานข่าวความสำเร็จของผลงานวิจัย นวัตกรรม หรือโครงการต่างๆ มากกว่า

ส่วนภาพข่าวประชาสัมพันธ์นั้น ได้จัดทำและเผยแพร่ภาพข่าวประเภทบุคคลหรือผู้บริหารมากที่สุด และเป็นภาพข่าวประชาสัมพันธ์ที่ได้รับการเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์มากด้วยเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มักเลือกภาพบุคคลสำคัญที่มีตำแหน่งทางสังคม และเป็นที่รู้จักในสังคม เช่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้ว่าการ ผู้อำนวยการ ในการจัดส่งข่าว จึงทำให้ได้รับความสนใจจากบรรณาธิการข่าว ตีพิมพ์ภาพข่าวบุคคล ทางหน้าหนังสือพิมพ์ มากกว่าภาพข่าวที่เกี่ยวกับกิจกรรมหรือผลงานวิจัยองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับที่ กมล ฉายาวัดนะ (2530) ได้กล่าวไว้ว่า ในการคัดเลือกภาพข่าวเพื่อเผยแพร่นั้น นอกเหนือจากการเขียนข่าวให้ถูกต้องตามรูปแบบภาพข่าวประชาสัมพันธ์แล้ว ควรประกอบด้วยสิ่งที่บรรณาธิการข่าวใช้ในการพิจารณา ซึ่งหนึ่งในนั้นคือภาพข่าวนั้นต้องมีความเด่นหรือมีชื่อเสียง ทั้งของบุคคลที่ปรากฏในข่าว สถานที่หรือกิจกรรมนั้นๆ ความดังหรือความเด่นนี้จะช่วยดึงดูดความสนใจของคนอ่านได้มากขึ้น อย่างไรก็ตามยังมีภาพ

ข่าวประชาสัมพันธ์บางข่าวที่เมื่อส่งไปแล้วไม่ได้รับการตีพิมพ์ เนื่องจากบุคคลในข่าวไม่เป็นที่รู้จัก จึงทำให้ขาดความสำคัญในการนำเสนอผ่านทางสื่อมวลชน ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าภาพข่าวบุคคลที่นำเสนอในข่าวต้องเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ จึงจะทำให้เป็นที่สนใจของบรรณาธิการข่าวลงเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ต่อไป

2. การใช้ภาษาข่าวสารประชาสัมพันธ์

จากการศึกษาพบว่าข่าวสารประชาสัมพันธ์ขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีส่วนใหญ่ใช้ภาษาที่สามารถสื่อความหมายตรงจุด เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจในข้อความนั้นได้อย่างตรงไปตรงมาและชัดเจน สอดคล้องกับหลักในการเขียนข่าวประชาสัมพันธ์ ที่ตั้งเช่นที่อุบลวรรณ ปิติพัฒน์โฆษิต (2545) ได้กล่าวไว้ในหลักการเขียนข่าวแจก ที่กล่าวไว้ว่าการเขียนข่าวประชาสัมพันธ์ก็เพื่อตอบคำถามว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด เพราะอะไร และทำอย่างไร หรือ 5W&1H จำเป็นต้องใช้ภาษาที่สามารถทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจว่าข่าวนั้นๆ เกี่ยวข้องกับประเด็นใด

แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการใช้ภาษาจะพบว่า ในส่วนของพาดหัวข่าว และความนำของข่าว มีลักษณะแตกต่างจาก ลักษณะของพาดหัวข่าวแจกที่ดีดังที่ อุบลวรรณ ปิติพัฒน์โฆษิต (2545) กล่าวไว้ว่า พาดหัวที่ดี ควรสั้น กระชับ สมบูรณ์ด้วยความหมายในประโยคเดียว หรืออาจเป็นอนุประโยค ซึ่งประกอบด้วยคำเพียง 4-5 คำ ก็ได้ ภาษาที่ใช้ต้องง่าย และตรงจุด ไม่จำเป็นต้องนำเสนอด้วยภาษาที่หวือหวาเร้าใจ แต่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีการใช้ภาษาที่หวือหวาเร้าใจอยู่บ้าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะต้องการที่จะทำให้อ่านสนใจ และอยากอ่านเนื้อหาของข่าวในย่อหน้าถัดไป รวมถึงบางข่าวอาจใช้การใช้ภาษาที่เป็นลักษณะเป็นภาษาพูด เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับผู้อ่าน ช่วยทำให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

นอกจากนี้ยังมีการใช้ภาษาในลักษณะอื่นๆ ที่ปรากฏในข่าวสารประชาสัมพันธ์ เช่น ภาษาวิชาการ การใช้ศัพท์ภาษาอังกฤษที่เป็นคำเฉพาะทาง มีการให้ข้อมูลอ้างอิงสนับสนุน ที่มักปรากฏในข่าวประชาสัมพันธ์ผลงานวิจัยด้านต่างๆ อาจกล่าวได้ว่าลักษณะการใช้ภาษาดังกล่าวเป็นรูปแบบเฉพาะตัวของข่าวสารทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่จำเป็นต้องใส่ในเนื้อหาของข่าวสารประชาสัมพันธ์ เพราะเป็นรายละเอียดที่สำคัญที่ใช้อธิบายข้อมูลด้านวิชาการ สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์เชิงลึกของเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วรรณรัตน์ วุฒิสาร, สัมภาษณ์, 12 ธันวาคม 2549) ที่กล่าวไว้ว่า โดยนัยยะของการเขียนข่าววิทยาศาสตร์ จำเป็นต้องมีข้อมูล หรือเนื้อหาอื่นๆ มาใช้ในการสนับสนุนหรือ

เชื่อมโยง เพราะโดยเนื้อหาจริงๆ เข้าใจยาก หากมีข้อมูลอื่นๆ มาสนับสนุนอาจทำให้อ่านแล้วเข้าใจมากขึ้น ทำให้ความหนักแน่นของข่าว และเพิ่มน้ำหนักให้ข่าวมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น อย่างไรก็ตามในข่าวสารประชาสัมพันธ์มักไม่ปรากฏคำอธิบายคำศัพท์ทางวิชาการ หรือคำศัพท์เฉพาะทางให้แก่ผู้อ่าน จึงทำให้บางครั้งผู้อ่านที่ไม่มีความรู้พื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์เพียงพอ เกิดความสับสน และไม่เข้าใจเนื้อหาของข่าวได้เช่นกัน

3. กลยุทธ์การออกแบบและกำหนดประเด็นข่าวสารประชาสัมพันธ์ สามารถอภิปรายผลได้จากประเด็นดังต่อไปนี้

3.1 กลยุทธ์การชี้/แสดงให้เห็นผลกระทบที่มีต่อสังคม และกลยุทธ์การเลือกข่าวสารที่ตรงกับกระแสความสนใจของสังคม

องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ใช้วิธีการเชื่อมโยงข่าวสารประชาสัมพันธ์กับผลกระทบที่เกิดขึ้นในสังคม โดยจะเลือกผลงานวิจัยหรือโครงการที่ใกล้ตัว ตรงกับกระแสความสนใจของสังคม มีผลกระทบต่อสังคมโดยรวม เพื่อออกแบบและกำหนดประเด็นข่าวสารประชาสัมพันธ์ เนื่องจากข่าวสารประชาสัมพันธ์นั้นจำเป็นต้องอาศัยสื่อมวลชนเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ ทั้งนี้ ประเด็นข่าวที่ตรงกับความสนใจของกระแสสังคม จึงเป็นได้รับความสนใจจากบรรณาธิการข่าวที่จะส่งผู้สื่อข่าวร่วมทำข่าวในกรณีที่เป็นการแถลงข่าว หรือพิจารณาเพื่อลงพิมพ์เผยแพร่ อาจกล่าวได้ว่า การใช้กลยุทธ์การออกแบบและกำหนดข่าวสารที่ตรงกับกระแสความสนใจของสังคมนั้น สอดคล้องกับที่ โรเบิร์ต ไบล์ (Robert W. Bly, 1993) กล่าวไว้ว่า ข่าวประชาสัมพันธ์ที่บรรณาธิการสนใจและพิจารณาเพื่อลงพิมพ์ ต้องมีความเป็นข่าว (News) เหตุการณ์ข้อเท็จจริงที่มีความเหมาะสม สามารถนำเสนอเป็นข่าวได้ มีข้อมูลข่าวสารที่น่าสนใจ เป็นประเด็นโต้แย้งที่ได้รับความสนใจ เป็นสิ่งที่มนุษย์สนใจ หรือสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ รวมทั้งทันต่อเวลาเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงต้องนำเสนอในเวลาที่ไม่ช้าเกินไป นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับที่ รุ่งรัตน์ ชัยสำเร็จ (2543) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญที่นำมาใช้ในการพิจารณาข่าวสารประชาสัมพันธ์ อันประกอบด้วย ความใกล้ชิด คือข่าวที่นำเสนอมีความเกี่ยวพันใกล้ชิดกับกลุ่มผู้อ่าน ข่าวนั้นมีผลกระทบ คือผลที่เกิดจากเหตุการณ์หรือกิจกรรมของข่าวที่นำเสนอมีความกระทบต่อเรื่องตามมาหรือไม่ หากมีผลต่อเนื่องในวงกว้าง จะมีคุณค่าของความเป็นข่าวมากกว่ากิจกรรมหรือเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบในวงแคบ

3.2 กลยุทธ์การใช้ภาษาดึงดูดความสนใจในการตั้งชื่อหัวข้อแถลงข่าว และกลยุทธ์การเขียนข่าวให้กระชับ ตรงประเด็น

องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ใช้ภาษาดึงดูดใจในการตั้งชื่อหัวข้อแถลงข่าว หรือการพาดหัวข่าว เพื่อดึงดูดความสนใจผู้สื่อข่าวหรือบรรณาธิการข่าว รวมถึงกลยุทธ์ในการเขียนข่าวสารประชาสัมพันธ์ โดยเน้นการใช้คำ ที่สามารถสื่อความหมาย ตรงประเด็น ช่วยทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย นั้น ถือเป็นอีกกลยุทธ์หนึ่งที่องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คำนึงถึง องค์ประกอบของข่าวสารประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ได้รับความสนใจและได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสำคัญที่ คัทลิป และ เซ็นเตอร์ (Cutlip and Center, 1978) ได้กล่าวถึง หลักสำคัญในการติดต่อเผยแพร่ไว้ 7 ประการ โดยเฉพาะใน ส่วนของ Content หรือ เนื้อหาข่าวสารต้องสามารถสื่อความหมายให้แก่ผู้รับข่าวสารเข้าใจได้เป็น อย่างดี และต้องมีการจัดทำข่าวสารให้ง่ายต่อความเข้าใจ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผล การศึกษาของ พรทิพย์ วรกิจโกคาทร (2526) ที่ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการคัดเลือกข่าวเพื่อการ ประชาสัมพันธ์ในหนังสือพิมพ์ พบว่า นักประชาสัมพันธ์ ต้องพิจารณาในเรื่องของเนื้อหาของ ข่าวและการเขียนข่าว ก่อนที่จะจัดส่งไปยังนักหนังสือพิมพ์ เขียนส่งมายังหนังสือพิมพ์ และทำให้ บรรณาธิการเข้าใจถึงภาพรวมของหน่วยงาน หรือเรื่องนั้นๆ เป็นอย่างดี จะเป็นประโยชน์ต่อการ ติดตาม ค้นแนวคิดของเรื่องและสามารถนำเสนอได้เร็ว ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสในการพิจารณาเพื่อ ลงพิมพ์เผยแพร่

3.3 กลยุทธ์การใช้ข้อมูลอ้างอิงสนับสนุนเพื่อเพิ่มน้ำหนักข่าว

องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ใช้กลยุทธ์การนำข้อมูลอ้างอิงสนับสนุนเพื่อเพิ่ม น้ำหนักข่าว เนื่องจากข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีรูปแบบเฉพาะตัว ในข่าวแต่ละ ข่าวที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการพัฒนาผลงานวิจัย นวัตกรรม หรือโครงการต่างๆ จำเป็นต้อง นำเสนอข้อมูลอ้างอิงประกอบ ในเนื้อหาข่าวประชาสัมพันธ์ เช่น ตัวเลขสถิติ เพื่อช่วยเพิ่มน้ำหนัก และความน่าสนใจของข่าวสารประชาสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับคำแนะนำในการเขียนข่าวสำหรับ การเขียนเรื่องวิทยาศาสตร์สำหรับประชาชน ของ ชัยวัฒน์ คุปตะกุล (2529) ว่าการเขียนเรื่อง ทางวิทยาศาสตร์ ควรมีความสมบูรณ์ในตัว ไม่ต้องมีการค้นคว้าเรื่องเก่าที่อ้างได้ มีการจงใจ ผู้อ่านให้สนใจ ใช้สำนวนโวหารได้ตามความเหมาะสม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการ สัมภาษณ์เชิงลึกของเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วรรณรัตน์ วุฒิสาร, สัมภาษณ์, 12 ธันวาคม 49) ที่กล่าวไว้ว่า การเขียนข่าวใช้ที่มีอ้างอิงสนับสนุน โดยเฉพาะพวกตัวเลข อยากให้มีเพราะจะช่วยเพิ่มน้ำหนักของข่าวได้ เพราะจะได้ไม่เป็น นามธรรมเกินไป ถ้ามีตัวเลขยืนยัน ทำให้เนื้อหาข่าวน่าสนใจมากขึ้น

4. ผลการศึกษาความต้องการ วิธีการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชน สามารถอภิปรายผลได้จากประเด็นดังต่อไปนี้

4.1 ประเด็น/เนื้อหาข่าวสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สื่อมวลชนต้องการ

จากผลการวิจัยพบว่า ชาววิทยาศาสตร์เป็นเรื่องใหม่และมีประเด็นน่าสนใจ เนื้อหาเป็นเรื่องใกล้ตัวผู้รับสาร เข้าใจง่าย เนื้อหาข่าวมีผลกระทบในวงกว้าง และเป็นเรื่องที่ทันกระแสกับความสนใจ เป็นงานที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรม

จากแนวคิดในการวิธีการคัดเลือกและนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนที่ วิรัช ลิขิตรัตนกุล (2538) ได้กล่าวถึงสื่อมวลชนกับหน้าที่ในการพิจารณาถ่วงน้ำหนักของข่าวสารว่า หน้าที่สำคัญประการหนึ่งของสื่อมวลชน คือ การเผยแพร่กระจายข่าวสารออกไปให้กว้างขวางรวดเร็ว เพื่อให้ประชาชนรับรู้ ในการแพร่กระจายข่าวสารนี้ สื่อมวลชนจะต้องรู้จักเลือกสรรที่จะเสนอออกไป อาจกล่าวได้ว่าสื่อมวลชนทำหน้าที่เป็น Gatekeeper สื่อสารข่าวในสังคม และตัดสินใจถ่วงน้ำหนักหรือพิจารณาข่าวสารต่างๆ ก่อนที่จะส่งออกไปยังกลุ่มประชาชน ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกข่าวสารนำเสนอต่อประชาชน

ดังที่ ประมะ สตะเวทิน (2530) ได้กล่าวไว้ คือ คุณค่าของข่าว จะต้องมีความสำคัญและอยู่ในความสนใจของมวลชนผู้รับสาร มีค่าแก่การเสนอข่าว ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ในด้านเนื้อหาและประเด็นข่าวสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สื่อมวลชนต้องการนั้นว่า สื่อมวลชนต้องการข่าวสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มีเป็นเรื่องใหม่ มีประเด็นน่าสนใจ มีเนื้อหาเป็นเรื่องใกล้ตัวผู้รับสาร เข้าใจง่าย เนื้อหาข่าวมีผลกระทบในวงกว้าง และเป็นเรื่องที่ทันกระแสกับความสนใจ รวมทั้งเป็นงานที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรม

อาจกล่าวได้ว่าประเด็นและเนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่สื่อมวลชนต้องการนั้น คือ ข่าวที่มีคุณค่าในตัว มีความสำคัญและอยู่ในความสนใจ ควรค่าแก่การนำเสนอข่าวนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยบางส่วนของ กมลวรรณ ทันศรี (2544) ที่ได้ศึกษาการจัดการประเด็นข่าวสารผ่านสื่อมวลชนของสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ พ.ศ.2544 พบว่า สื่อมวลชนจะมีการคัดเลือกประเด็นที่จะนำเสนอ โดยยึดประเด็นที่กำลังเป็นที่สนใจและมีผลกระทบต่อประชาชนเป็นสำคัญ รวมทั้งขึ้นอยู่กับนโยบายและผู้รับสารเป้าหมายของแต่ละสื่อด้วย

4.2 วิธีนำเสนอข่าวสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สื่อมวลชนต้องการ

จากผลการศึกษา พบว่า ชาวโทรทัศน์ควรมีภาพประกอบ ที่แสดงให้เห็นขั้นตอนการวิจัย เนื่องจากภาพเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดช่วยให้การสื่อสารกับคนดู สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับที่ นภาพรณี อัจฉริยะกุล และอนันต์ บั้วสุวรรณ (2530) ได้กล่าวถึงการผลิตงานประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ทางสื่อมวลชนว่า วิธีการเสนอข่าวสารทางวิทยุโทรทัศน์ อาจเป็น

การบอกกล่าวให้ทราบว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไม อย่างไร โดยมีภาพข่าวที่เกี่ยวข้อง เรื่องราวที่ต้องการประชาสัมพันธ์เผยแพร่การเสนอข่าวทางโทรทัศน์ เป็นภาพเหตุการณ์ประกอบ ให้ทั้งภาพและเสียงสอดคล้องกัน

สื่อวิทยุ ต้องการข่าว ที่สั้นกะทัดรัด ได้ใจความ ซึ่งสอดคล้องกับที่ วิจิตร อวระกุล (2541) ได้กล่าวถึงการเขียนข่าวสั้นไว้ว่า สื่อมวลชนต่างๆ เช่น วิทยุ ได้เปิดช่องรับการเผยแพร่ ข่าวสารจากสถาบันหรือหน่วยงานต่างๆ อยู่แล้ว ส่วนภาพข่าวที่นำเสนอทางหน้าหนังสือพิมพ์ ควรเป็นภาพที่มีชีวิตชีวา น่าสนใจ สอดคล้องกับที่กมล ฉายาวัฒน์ (2530) ได้กล่าวถึงหลักการ สำหรับถ่ายภาพข่าว โดยเฉพาะภาพถ่ายที่เน้นบุคคล ควรแสดงท่าทางในอิริยาบถต่างๆ เพื่อให้ ภาพออกมามีชีวิตชีวา และนิตยสารให้ความสำคัญการนำเสนอเนื้อหาที่มีรายละเอียด ครอบคลุมสมบูรณ์ โดยใช้วิธีการสื่อความหมายแบบง่ายๆ ไปยังกลุ่มผู้อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการ สัมภาษณ์เชิงลึกจากบรรณาธิการนิตยสาร UPDATE (จุฬพล เหมะศิริพันธ์, สัมภาษณ์, 14 พฤศจิกายน 2550) ที่กล่าวไว้ว่า จุดเด่นของนิตยสาร คือต้องมีการนำเสนอเนื้อหาสาระต้อง ครอบคลุมและครอบคลุมทุกด้านมากกว่า หรือการจัดทำรายงานพิเศษหรือสัปดาห์ ต้องมีมุมมองที่ หลากหลายของข้อมูล ส่วนการสื่อความหมายคำนึงถึงผู้อ่านให้เข้าใจง่ายเป็นหลัก

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าสื่อมวลชนในแต่ละแขนง ต้องการนำเสนอข่าวสารที่ สอดคล้องกับธรรมชาติของสื่อแต่ละประเภท เช่น สื่อโทรทัศน์ ต้องการภาพประกอบเพื่อให้ผู้ชม เห็นภาพขั้นตอนกระบวนการต่างๆ ที่หลากหลาย สื่อวิทยุมีข้อจำกัดด้านเวลาในการนำเสนอข่าว จึงต้องการข่าวที่สั้นกะทัดรัดได้ใจความ สื่อนิตยสารต้องการนำเสนอเนื้อหาที่มีรายละเอียด ส่วนหนังสือพิมพ์ต้องการภาพข่าวที่น่าสนใจ ดังนั้นนักประชาสัมพันธ์ควรทำความรู้จักกับ ธรรมชาติของสื่อแต่ละประเภท เพื่อนำเสนอข่าวสารประชาสัมพันธ์ให้สอดคล้องกับวิธีการ นำเสนอของสื่อมวลชน

4.3 เกณฑ์ในการคัดเลือกข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สำหรับเกณฑ์ในการคัดเลือกข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สื่อมวลชนจะใช้ เนื้อหาของข่าวเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา โดยจะให้ความสำคัญกับข่าวที่มีผลกระทบต่อคนในวง กว้าง มีเนื้อหาข่าวที่น่าสนใจ มีน้ำหนัก มีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับที่ พรทิพย์ วรกิจโก ชาติ (2526) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การพิจารณาคัดเลือกข่าวประชาสัมพันธ์ของ นักหนังสือพิมพ์” พบว่า ข่าวที่จะได้รับการคัดเลือกต้องเป็นข่าวที่เป็นจริง มีความแม่นยำไม่ คลาดเคลื่อน เป็นข่าวที่น่าสนใจ ทำให้คนอ่าน “หึ่ง” ได้ รวมทั้งต้องเป็นข่าวที่ให้ความรู้ และมี สาระ อีกทั้งยังต้องให้ความคิดแก่ผู้อ่านด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยบางส่วนของ จันทรเพ็ญ ถนอมบุญ (2540) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แหล่งข่าว ประตูข่าว และเนื้อหาข่าววิทยาศาสตร์

และเทคโนโลยีของหนังสือพิมพ์รายวัน พบว่า สื่อมวลชนให้ความสำคัญกับองค์ประกอบข่าว ด้านความสด ทันเหตุการณ์มาก รองลงมา ด้านความเด่นและความก้าวหน้า ดังนั้นข่าวสารด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะได้รับการเผยแพร่จึงต้องมีเนื้อหาข่าวที่ม้องค์ประกอบในด้าน ความเป็นข่าว อันได้แก่ เนื้อหาข่าวที่น่าสนใจ มีผลกระทบต่อคนในวงกว้าง ตลอดจนมีเนื้อหาที่มีความเหมาะสม

ผู้วิจัยยังพบว่า นโยบายของหน่วยงานที่สื่อมวลชนสังกัดไม่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือก ข่าวสาร และนำเสนอข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เนื่องจากปัจจุบันบรรณาธิการจะ ได้รับอิสระในการพิจารณาเผยแพร่ข่าวสาร แต่โดยหลักแล้วหน่วยงานที่สื่อมวลชนสังกัดจะวาง กรอบนโยบายกว้าง ๆ โดยให้ใช้วิจารณญาณ พิจารณาถึงประโยชน์ที่ประชาชนในประเทศส่วนใหญ่จะได้รับ

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบอีกว่าความสัมพันธ์ที่ตระหว่งสื่อมวลชนและนักประชาสัมพันธ์ มี ส่วนช่วยในการพิจารณาคัดเลือกข่าวสารเช่นกัน แต่ไม่ใช่ประเด็นหลักที่สื่อมวลชนจะนำไปใช้ พิจารณาคัดเลือกข่าวสารเพื่อนำมาเผยแพร่สู่สาธารณชน เนื่องจากสื่อมวลชนนั้นจะยึดหลักของ เนื้อหาข่าวและความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นประเด็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของรัศมี อิทธิ วรรณพงษ์ (2530) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาเลือกเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์ โดย ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างหนังสือพิมพ์รายวันประเภทเพ่งคุณภาพและประเภทประชานิยม และ ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม พบว่า ลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณา เลือกข่าวประชาสัมพันธ์โดยรวม คือ 1.ประโยชน์ของประชาชนผู้อ่าน 2. เนื้อหาข่าว ประชาสัมพันธ์ 3. ประโยชน์ของหนังสือพิมพ์ 4.หน่วยงานที่ส่งข่าวประชาสัมพันธ์ 5.วิธีการเขียน ข่าวประชาสัมพันธ์ 6.เวลาปิดต้นฉบับ 7.หนังสือพิมพ์สัมพันธ์ 8.ความสัมพันธ์อันทุญติมิตร จะ เห็นได้ว่า “ความสัมพันธ์อันทุญติมิตร” หรือ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างสื่อมวลชนและนัก ประชาสัมพันธ์ นับเป็นปัจจัยที่มีส่วนในการพิจารณาเผยแพร่ข่าวสารเช่นกัน แต่บรรณาธิการจะ ให้ความสำคัญเป็นลำดับท้ายๆ

5. การเปิดรับข่าวสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการรับรู้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ จากสื่อมวลชนทั่วไปและจากสื่อ/ช่องทางประชาสัมพันธ์ขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

5.1 การเปิดรับข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในระดับปานกลาง ซึ่งตามทฤษฎีของโจเซฟ ที แคลปเปอร์ (Joseph T. Klapper) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการเลือกรับสารของมนุษย์ว่า บุคคลมีกระบวนการรับสารของตนเอง คือ บุคคลจะเลือกเปิดรับสาร ที่ตรงกับความเห็นที่มีอยู่ และเลือกรับรู้ เฉพาะสารที่มีความหมาย สอดคล้องกับความคิดเห็น รวมทั้งเลือกที่จะเก็บรักษาสาร ที่สอดคล้องกับความคิดมากกว่าสิ่งที่ไม่เห็นด้วย รวมทั้งตามแนวคิดของ แม็คคอม และเบ็กเกอร์ (McCombs and Becker, 1979) ได้กล่าวไว้ บุคคลใช้สื่อก็เพื่อต้องการติดตามข่าวสาร เพื่อรู้เท่าทันเหตุการณ์ เพื่อความทันสมัย และรับรู้ว่าจะอะไรมีความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนั้น มักเป็นข่าวที่ให้ความรู้ ได้ติดตามความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นจากการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ เป็นความก้าวหน้าทางวิชาการด้านการประดิษฐ์คิดค้น และการวิจัยทดลองต่างๆ ดังนั้นผู้รับสารจึงเลือกเปิดรับข่าวสารจากสื่อที่ตนเองสนใจ มีความใกล้ชิด และต้องการจะติดตามข่าวสารนั้น ทั้งนี้ผลจากการสำรวจ พบว่า สื่อที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากที่สุด คือ โทรทัศน์ ทั้งนี้ก็เนื่องจากปัจจุบันสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่เข้าถึงผู้รับสารได้ดีที่สุด รวดเร็ว มีทั้งภาพและเสียงที่สามารถทำให้ผู้ชมสามารถติดตามข่าวสารได้อย่างทันท่วงทีทั้งในรูปแบบของข่าว และรายการความรู้ต่างๆ ส่วนสื่อที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีน้อยที่สุด คือ กิจกรรมสัมมนา อาจกล่าวได้ว่ากิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะกลุ่ม และมีกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมเฉพาะกลุ่มจึงทำให้กลุ่มตัวอย่าง มีการเปิดรับข่าวสารน้อยที่สุด

5.2 การรับรู้ข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากสื่อมวลชนของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากสื่อมวลชนในระดับปานกลาง ส่วนประเด็นข่าวสารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากที่สุด คือ ด้านโภชนาการและสาธารณสุข รองลงมา คือการรับรู้ข่าวสารในประเด็น การพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารต่างๆ และการค้นพบเทคโนโลยีและวิทยาการทางการแพทย์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จอห์น ซี เมอร์ริล และ ราล์ฟ แอล โลเวนสไตน์ (John C. Merrill และ Ralph L. Lowenstein, 1975) ได้แสดงความคิดเห็นว่า การเลือกรับรู้ของคนนั้นมีแรงผลักดันที่มาจาก ความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งปกติมนุษย์จะอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเองมากที่สุด ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นวัตถุ สิ่งของ ความคิดหรือการกระทำ จะเห็นได้ว่าเรื่อง

ทางด้านโภชนาการ สาธารณสุขและการแพทย์ เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวของผู้รับสาร และปัจจุบันกระแสเรื่องการดูแลสุขภาพมีมาก ฉะนั้นข่าวสารด้านนี้จึงเป็นที่สนใจติดตาม จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างรับรู้ประเด็นข่าวสารที่เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวมากที่สุด ส่วนข่าวสารด้านสัมมนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นประเด็นข่าวสารที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้ได้น้อยที่สุดอาจกล่าวได้ว่าการสัมมนานั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบุคคลเฉพาะกลุ่ม มิใช่ประเด็นทั่วไปที่เป็นบุคคลทั่วไปสนใจ จึงทำให้มีการรับรู้ข่าวสารในประเด็นดังกล่าวได้น้อยที่สุด

5.3 การรับรู้ข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากสื่อ/ช่องทางขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากองค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในระดับน้อย ทั้งนี้ที่กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ข่าวสารประชาสัมพันธ์จากองค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีน้อย ก็เนื่องมาจากประเด็นข่าวสารนั้นไม่ได้รับความสนใจจากผู้รับสาร หรือเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวผู้รับสาร ดังเช่นที่ เสรี วงษ์มณฑา ได้กล่าวว่าการรับรู้จะเกิดขึ้นได้ ขึ้นอยู่กับกระบวนการของผู้รับสาร จะทำหน้าที่ในการกลั่นกรองข่าวสารในการรับรู้ของบุคคล โดยเฉพาะองค์ประกอบทางด้านจิตใจ มีความสำคัญเป็นลำดับแรก เพราะไม่ว่าข่าวสารจะมีอยู่มากมายเพียงใด หากผู้รับสารไม่มีความสนใจและไม่รับรู้ในข่าวสารนั้น ระบบของการสื่อสารเพื่อการรับรู้ก็จะไม่เกิดขึ้นเลย โดยบุคคลที่พิจารณาว่าพร้อมที่จะเปิดรับข่าวสารหรือไม่ จะเลือกรับสารประเภทไหน จากสื่อใด หรือเลือกที่จะรับสื่อที่มีความน่าสนใจกับสารที่สอดคล้องของแต่ละบุคคล โดยแนวโน้มที่ผู้รับสารจะเลือกสนใจ หรือ เปิดรับข่าวสารจากแหล่งหนึ่งแหล่งใดที่มีอยู่ด้วยกันหลายแหล่ง ซึ่งบุคคลมักจะแสวงหาข่าวสารเพื่อสนับสนุนทัศนะเดิมที่ตนเองเคยมีอยู่ และหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ขัดแย้งกับความรู้สึกนึกคิดของตนเอง

ดังจะเห็นได้จากประเด็นข่าวสารประชาสัมพันธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากที่สุด คือ เสือกีฬาใน นวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอเคลือบสารนาโนซิลเวอร์ฯ ซึ่งเป็นประเด็นข่าวที่ได้รับความสนใจเผยแพร่ทางสื่อต่างๆ เป็นอย่างมาก ทั้งยังเป็นนวัตกรรมใหม่ที่บุคคลทั่วไปให้ความสนใจ จึงทำให้เป็นประเด็นข่าวสารที่มีการรับรู้มากที่สุด หรือประเด็นข่าวสารประชาสัมพันธ์ที่ได้รับความสนใจรองลงมา คือ เครื่องผลิตไบโอดีเซล มีประสิทธิภาพในผลิตไบโอดีเซลจากวัตถุดิบต่างๆ อาจกล่าวได้ว่าประเด็นข่าวสารประชาสัมพันธ์ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับเรื่องพลังงานทดแทน เนื่องจากกรวิจัยเรื่องนี้ยังเป็นที่สงสัยเกี่ยวกับคุณภาพและความปลอดภัย จึงทำให้เป็นประเด็นข่าวที่ได้รับความสนใจจากบุคคลทั่วไปเช่นกัน

6. อภิปรายผลการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1. ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้

ตามแนวคิดของ เดอเฟลอร์ (DeFleur,1966) ได้กล่าวถึงทฤษฎีกลุ่มทางสังคม (Social Categories Theory) ที่อธิบายว่าบุคคลที่มีคุณลักษณะทางสังคมคล้ายคลึงกัน เช่น การศึกษา รายได้ อาชีพ เชื้อชาติ ศาสนา อายุ ฯลฯ จะมีพฤติกรรม การสื่อสารคล้ายคลึงกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและอุปนิสัยการใช้สื่อร่วมกัน นอกจากนี้ยังมีแนวคิดของวิลเบอร์ ชรามม์ (Wilbur Schramm,1973) ที่ว่าผู้รับสารจะแสวงหาข่าวสารเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง โดยบุคคลที่มีอาชีพต่างกันย่อมมีจุดสนใจต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนายนท์ คงธนาฤทธิ์ (2543) ที่ศึกษา การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และการยอมรับการบริโภคสิ่งมีชีวิตดัดต่อพันธุกรรม (GMOs) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้แตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตที่ดัดต่อพันธุกรรม (GMOs) แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2. ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการรับรู้ข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการรับรู้ข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากสื่อมวลชนทั่วไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้

เสรี วงษ์มณฑา (2542) กล่าวว่า องค์ประกอบทางด้านสังคม เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมที่สามารถสร้างประสบการณ์ และการปลูกฝังทัศนคติ ความคิด รวมทั้งพฤติกรรมทั่วไปของผู้รับสาร องค์ประกอบที่สำคัญ ที่มีผลต่อการรับรู้ ซึ่งอาชีพ เป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถเป็นตัวกำหนดความสนใจในการแสวงหาข่าวสารของผู้รับสาร มีผลอย่างยิ่งต่อการรับรู้ข่าวสารของบุคคล รวมทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ เดอเฟลอร์ (DeFleur,1966) ได้กล่าวถึงทฤษฎีกลุ่มทางสังคม (Social Categories Theory) ที่อธิบายว่าบุคคลที่มีคุณลักษณะทางสังคมคล้ายคลึงกัน เช่น อาชีพ การศึกษา รายได้ เชื้อชาติ ศาสนา อายุ ฯลฯ จะมีพฤติกรรม การสื่อสารคล้ายคลึงกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและอุปนิสัยการใช้สื่อร่วมกัน จึงอาจกล่าวได้ว่า บุคคลที่มีอาชีพแตกต่างกัน ย่อมมีการรับรู้ข่าวสารที่แตกต่างกันเช่นกัน และด้วยเหตุที่มีบุคคลอาชีพแตกต่างกัน การเปิดรับข่าวสารต่างกันจึงทำให้มีการรับรู้แตกต่างกันด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังวิเคราะห์ได้ว่า ลักษณะของการประกอบอาชีพแต่ละอาชีพ ยังมีส่วนสำคัญต่อการรับรู้ข่าวสารด้วยเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มอาชีพที่มีการรับรู้ข่าวสารทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากที่สุดคือ อาชีพสื่อมวลชน ซึ่งเป็นอาชีพที่ต้องติดตามความเคลื่อนไหวของข่าวสารต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะและเสริมศักยภาพภาพในการทำงาน จึงทำให้เป็นกลุ่มอาชีพที่มีการรับรู้ข่าวสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากที่สุด ส่วนกลุ่มอาชีพที่มีการรับรู้ข่าวสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีน้อยที่สุดคือ พนักงานบริษัท ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงทำให้มีการรับรู้ข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีน้อยที่สุด อาจกล่าวได้ว่า ลักษณะของอาชีพเป็นปัจจัยที่มีส่วนกำหนดความสนใจและการรับรู้ข่าวสารได้เช่นกัน

สมมติฐานที่ 3. ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการรับรู้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการรับรู้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากสื่อ/ช่องทางประชาสัมพันธ์ ขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้

เสรี วงษ์มณฑา (2542) กล่าวว่า องค์ประกอบทางด้านสังคม เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมที่สามารถสร้างประสบการณ์ และการปลูกฝังทัศนคติ ความคิด รวมทั้งพฤติกรรมทั่วไปของผู้รับสาร องค์ประกอบที่สำคัญ ที่มีผลต่อการรับรู้ซึ่ง อาชีพ เป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถเป็นตัวกำหนดความสนใจในการแสวงหาข่าวสารของผู้รับสาร มีผลอย่างยิ่งต่อการรับรู้ข่าวสารของบุคคล ทั้งนี้จึงอาจกล่าวได้ว่า บุคคลที่มีอาชีพแตกต่างกัน ย่อมมีการรับรู้ข่าวสารที่แตกต่างกันเช่นกัน รวมทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ เดอเฟลอร์ (DeFleur, 1966) ได้กล่าวถึงทฤษฎีกลุ่มทางสังคม (Social Categories Theory) ที่อธิบายว่าบุคคลที่มีคุณลักษณะทางสังคมคล้ายคลึงกัน เช่น อาชีพ การศึกษา รายได้ เชื้อชาติ ศาสนา อายุ ฯลฯ จะมีพฤติกรรม การสื่อสารคล้ายคลึงกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและอุปนิสัยการใช้สื่อร่วมกัน อาจกล่าวได้ว่า บุคคลที่มีอาชีพแตกต่างกัน ย่อมมีการรับรู้ข่าวสารที่แตกต่างกันเช่นกัน

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังวิเคราะห์ได้ว่าข่าวสารประชาสัมพันธ์นั้น มีวัตถุประสงค์ในการจัดทำเพื่อให้ "สื่อมวลชน" ได้เผยแพร่ข่าวสารผ่านสื่อของตนต่อไปยังผู้รับสารอื่นๆ สื่อมวลชนจึงถือเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักที่ต้องการให้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ไปถึงมากที่สุด อีกทั้งลักษณะของสื่อมวลชนมีแสวงหาข่าวสารจากแหล่งข่าวต่างๆ เพื่อเป็นช่องทางในการทำข่าวต่อไป จึงทำให้เป็นกลุ่มอาชีพที่มีการรับรู้ข่าวประชาสัมพันธ์มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ที่พบว่า

ประชาชนที่ประกอบอาชีพสื่อมวลชนมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงสุด คือ 2.92 ส่วนกลุ่มอาชีพที่มีการรับรู้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีน้อยที่สุด คือ พนักงานบริษัท คือ 2.24 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพนักงานบริษัทไม่ได้มีความจำเป็นที่ต้องนำข่าวทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีช่วยเสริมในด้านการประกอบอาชีพ จึงทำให้มีการรับรู้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีน้อยที่สุด อาจกล่าวได้ว่าลักษณะของอาชีพนั้นมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการรับรู้ข่าวสารประชาสัมพันธ์

7. อภิปรายภาพรวมผลการวิจัยทั้งหมด

ผลสรุปภาพรวมของการวิจัย พบว่า เนื้อหาและปริมาณการนำเสนอข่าวสารประชาสัมพันธ์ที่องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้จัดทำนั้น ไม่สอดคล้องต่อความต้องการของสื่อมวลชนและประชาชน กล่าวคือ ข่าวสารประชาสัมพันธ์มีเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมขององค์กรหรือผู้บริหารเป็นส่วนใหญ่ ส่วนข่าวประชาสัมพันธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผลงานวิจัยและความรู้ด้านวิทยาศาสตร์มีปริมาณน้อย ในขณะที่ทั้งสื่อมวลชนและประชาชน ต่างต้องการข่าวสารประชาสัมพันธ์ด้านผลงานวิจัยหรือความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

จากผลการวิจัยดังกล่าว เมื่อมองในแง่ของสื่อสารมวลชน แสดงให้เห็นว่า องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในฐานะที่เป็นผู้ส่งสาร (Source) ได้นำเสนอสาร (Message) ทั้งในด้านประเด็นและปริมาณ ไม่สอดคล้องต่อความต้องการของสื่อมวลชน (Channel) และผู้รับสาร (Receiver) จึงทำให้การประชาสัมพันธ์ไม่เกิดประสิทธิผลเท่าที่ควร ตามแนวคิดของเดวิด เบอริโล (Berlo, 1960) ที่กล่าวถึงประสิทธิผลของการสื่อสารไว้ว่า การสื่อสารจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพขององค์ประกอบต่างๆ ของการสื่อสาร คือ ผู้ส่งสาร สาร ช่องทางการสื่อสารและผู้รับสาร รวมทั้งสอดคล้องกับที่ปรมา สตะเวทิน (2540) ที่กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบการสื่อสาร ได้แก่ แหล่งสาร สาร ช่องทาง และผู้รับสาร เป็นตัวกำหนดประสิทธิผลการสื่อสาร ทั้งนี้ในกระบวนการสื่อสารนั้นองค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบจะมีผลกระทบซึ่งกันและกัน รวมทั้งมีผลต่อการสื่อสารด้วย ดังนั้นประสิทธิผลการสื่อสารจะมีมากที่สุดก็ต่อเมื่อองค์ประกอบมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังจะเห็นได้จากปริมาณข่าวสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมองค์กรหรือผู้บริหารนั้น ได้รับการเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์มีน้อย ในทางตรงข้ามข่าวสารประชาสัมพันธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับผลงานวิจัย แม้ว่าจะมีการนำเสนอเพียงน้อย แต่ได้รับการเผยแพร่ทางสื่อกลับมีมากกว่าอย่างเห็นได้ชัด ส่งผลให้ระดับการรับรู้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ของประชาชนมีน้อยตามไปด้วย

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้มากขึ้นด้วยเช่นกัน เพื่อเป็นช่องทางในการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ให้แก่สังคม ช่วยให้ประชาชนมีแหล่งข้อมูลในการติดตามข่าวสาร ส่งผลให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ได้ในอนาคต

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการออกแบบและกำหนดประเด็นข่าวสารประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่ข่าวสารขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยสามารถแบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับฝ่ายประชาสัมพันธ์

1.1 การนำเสนอเนื้อหาข่าวสารประชาสัมพันธ์ขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ควรนำเสนอเนื้อหา/ประเด็นของข่าวสาร ให้มีความหลากหลายมากขึ้น เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ที่ผ่านมานำเสนอเนื้อหาข่าวสารประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่มุ่งเน้น และให้ความสำคัญไปที่ข่าวสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมขององค์กรเป็นหลัก ในขณะที่ความต้องการด้านเนื้อหาของผู้รับสารส่วนใหญ่ ต้องการประเด็นของข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับผลการวิจัยหรือความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะประเด็นข่าวที่มีเนื้อหาข่าวเกี่ยวกับผลงานวิจัยด้านการแพทย์และสาธารณสุข ด้านพลังงาน หรือการเกษตร ซึ่งเป็นประเด็นที่สอดคล้องกับความสนใจของคนส่วนใหญ่

1.2 ปริมาณข่าวสารประชาสัมพันธ์ที่องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนำเสนอก็เช่นกัน มีปริมาณข่าวกิจกรรมขององค์กรเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งไม่สอดคล้องกับความต้องการของสื่อมวลชนและประชาชนผู้รับสาร ส่งผลให้เนื้อหาในการเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อมวลชนมีน้อย ดังนั้นการนำเสนอข่าวสารประชาสัมพันธ์ขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ควรคำนึงถึงความต้องการของกลุ่มผู้รับสารเป็นหลักทั้งในแง่เนื้อหาที่นำเสนอและปริมาณในการจัดทำข่าวสาร โดยฝ่ายประชาสัมพันธ์อาจลดปริมาณการนำเสนอในเรื่องของข่าวสารกิจกรรมองค์กรลง ควรนำเสนอในปริมาณที่พอเหมาะกับความต้องการ แต่ควรรักษาระดับความต่อเนื่องในการนำเสนออย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้หากเนื้อหาข่าวสารของกิจกรรมขององค์กร เป็นประโยชน์ต่อสังคมนั้นจะเป็นการดียิ่ง เนื่องจากเป็นประเด็นที่สอดคล้องต่อความต้องการของสื่อมวลชน ส่งผลให้เนื้อหาข่าวสารประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมองค์กรจะได้รับการพิจารณาเผยแพร่มากยิ่งขึ้น ทั้งยังช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่หน่วยงาน รวมถึงยังเป็นประโยชน์ต่อการรับรู้ของประชาชนอีกด้วย

1.3 กลุ่มเป้าหมายในการนำเสนอข่าวสารประชาสัมพันธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนใหญ่มักเป็นผู้รับสารเฉพาะกลุ่ม หรือเป็นประชาชนในกลุ่มอาชีพที่มีความสนใจข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์โดยเฉพาะอยู่แล้ว เช่น สื่อมวลชน นักวิชาการ จึงมักสนใจ ติดตามข่าวสาร และมีการรับรู้ข่าวสารดังกล่าวอยู่แล้ว ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางด้านวิทยาศาสตร์ควรเน้นกลุ่มเป้าหมายที่อยู่นอกเหนือจากผู้ที่สนใจด้านวิทยาศาสตร์ เช่น ประชาชนทั่วไป ดังนั้นหากองค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี น่าจะทำการเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ด้านวิทยาศาสตร์ไปยังกลุ่มผู้รับสารเป้าหมายในวงกว้างมากยิ่งขึ้น ฝ่ายประชาสัมพันธ์ควรปรับเปลี่ยน กลยุทธ์การออกแบบและกำหนดประเด็นข่าวสารให้มีความหลากหลาย เพื่อช่วยสร้างกระแสข่าวด้านวิทยาศาสตร์ให้เป็นที่น่าสนใจของกลุ่มเป้าหมายให้มากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตามในส่วนของกลยุทธ์การชี้/แสดงให้เห็นผลกระทบที่มีต่อสังคม หรือการเลือกข่าวสารที่ตรงกับกระแสความสนใจของสังคม ที่องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้นำมาใช้ นั่นถือว่าเป็นกลยุทธ์ที่ดีและควรนำไปใช้ต่อไป เนื่องจากเป็นกลยุทธ์ที่องค์กรได้ยึดความต้องการของสังคมเป็นหลัก และนำเสนอให้สอดคล้องกับความสนใจในขณะนั้น จึงทำให้ข่าวสารนั้นๆ เป็นที่สนใจของกลุ่มเป้าหมาย ส่วนกลยุทธ์การเลือกข่าวสารที่มีข้อมูลอ้างอิงสนับสนุน หรือกลยุทธ์การใช้ข้อมูลอ้างอิงสนับสนุนเพื่อเพิ่มน้ำหนักข่าว นั้นเป็นกลยุทธ์ที่ควรนำไปใช้ต่อไป เนื่องจากข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์จะช่วยให้เนื้อหาข่าวมีความน่าสนใจ และยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้รับสารอีกด้วย

สำหรับกลยุทธ์ในการใช้ภาษาเพื่อดึงดูดความสนใจ และการเขียนข่าวให้กระชับตรงประเด็นนั้น ถือว่าเป็นกลยุทธ์ดี เนื่องจากการเลือกใช้ภาษาที่เหมาะสม จะช่วยให้กลุ่มผู้รับสารสามารถเข้าใจเนื้อหาข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์ได้ง่ายยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามในการเขียนข่าวประชาสัมพันธ์ขององค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนใหญ่เมื่อมีการใช้มีคำศัพท์วิชาการ หรือคำศัพท์ภาษาอังกฤษเฉพาะทาง มักไม่ปรากฏอธิบาย ดังนั้นในข่าวสารประชาสัมพันธ์ที่มีคำศัพท์วิชาการ หรือคำศัพท์ภาษาอังกฤษเฉพาะทาง ควรมีคำอธิบายเพิ่มเติม เพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้อ่านที่ไม่ได้มีความรู้พื้นฐานในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1.4 ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ควรให้ความสำคัญกับการนำเสนอข่าวสารประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อโทรทัศน์ หรือ หนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้ทุกระดับ ทำให้ประชาชนสามารถเปิดรับข่าวสารและรับรู้ข่าวสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ สื่ออินเทอร์เน็ต เป็นสื่อชนิดใหม่ที่ควรให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ เพราะเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้ทุกที่ทุกเวลา และ

กำลังได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นทุกขณะจากบุคคลทั่วไป จึงเป็นอีกช่องทางการสื่อสารสำคัญที่องค์กรวิทยาศาสตร์ไม่ควรมองข้ามในการเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์ในสื่อดังกล่าว

2. ข้อเสนอแนะสำหรับสื่อมวลชน

สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญกับความต้องการในด้านเนื้อหาและข้อมูลข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประชาชน โดยการคัดเลือกเนื้อหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ นำเสนอข่าวสารวิทยาศาสตร์ที่ง่ายต่อการเข้าใจ และให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์ให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งแสวงหาข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์ที่เป็นประโยชน์จากองค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือจากแหล่งข่าวด้านวิทยาศาสตร์อื่นๆ ดังนั้นจึงควรประสานความร่วมมือกับองค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น เพื่อทำหน้าที่เป็นสื่อกลางเผยแพร่ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์แก่สังคม ช่วยยกระดับความรู้ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ของประเทศไทย

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาเฉพาะองค์กรวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นอกเหนือจากนี้ยังมีองค์กรทางวิทยาศาสตร์ ที่ดำเนินการในลักษณะต่างๆ เช่น หน่วยงานราชการ องค์กรอิสระ สถาบันการศึกษา หรือภาคเอกชน จึงควรศึกษาเพิ่มเติมในด้านการออกแบบข่าวสารประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลการศึกษาที่หลากหลายยิ่งขึ้น

2. ควรจะมีการศึกษาเพิ่มเติมในด้านการออกแบบและเนื้อหาของสื่อประชาสัมพันธ์อื่นๆ เช่น บทความเพื่อการประชาสัมพันธ์ หรือ เอกสารการประชาสัมพันธ์อื่นๆ เช่น แผ่นพับ ไปสเตอร์ โบปปลิว เป็นต้น

3. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาภาพรวมของความต้องการข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประชาชน ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาลึกลงในรายละเอียดของความต้องการที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ เนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในสื่ออื่นๆ นอกเหนือจากข่าวสารประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการใช้พัฒนาเนื้อหาข่าวสารที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับสาร